

- координація стратегічних і поточних, функціональних та виробничих, аналітично–планових і виконавських напрямів діяльності;
- усвідомлення можливостей і масштабів впливу організації на формування середовища, а не лише реагування на його зміни;
- орієнтація на керівництво процесами розвитку підприємства у довгостроковому періоді завдяки формуванню відповідної системи стратегічного управління, що виявляється у налаштованості та ініціювання і оголошення процесу змін, а не на захист старого і його наслідування.

Висновок. Досягнення комерційного успіху та створення конкурентних переваг підприємств ветеринарної медицини неможливе без раціонального застосування системного стратегічного управління. Останнє ж відповідно до швидкоплинних змін сучасного розвитку ринкових відносин вимагає від керівництва підприємств використання не лише певних компонентів стратегічного управління, але й перелаштування вищої ланки менеджерів на постійне стратегічне мислення, що і виступатиме запорукою досягнення планового рівня прибутковості та конкурентоздатності компанії.

Література

1. Минцберг Г. Школы стратегий / Г. Минцберг, Б. Альстрэнд, Д. Лэмпел. – Спб.: Питер, 2000.
2. Писаревський І.М. / Стратегічний менеджмент// І.М. Писаревський, О.М.Тищенко, М.М. Покоłodна, Н.Б. Петрова: Підручник; ред. Аляб'єв; Харк. нац. акад. міськ. госп–ва . – Х. : ХНАМГ, 2009. – 287 с.
3. Портер М.Е. Конкуренция. / М. Е. Портер. – М. : Вильямс, 2001. – 495 с .
4. Шершньова З. Є. Стратегічне управління: Підручник. / З. Є. Шершньова – 2–ге вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2004. – 699 с.

References

- Mintsberg, G. (2000). Shkolyi strategiy / G. Mintsberg, B. Alstrend, D. Lempel. – Spb.: Piter, 2000. (in Russian).
- Pysarevskiy, I. M. (2009). Stratehichnyi menedzhment // I. M. Pysarevskiy, O. M. Tyshchenko, M. M. Pokolodna, N. B. Petrova: Pidruchnyk; red. Aliabiev; Khark. nats. akad. misk. hosp–va . – Kh. : KhNAMH, 2009. – 287 s. (in Ukrainian).
- Porter, M. E. (2001). Konkurentsya / M. E. Porter. – M. : Vyliams, 495. (in Ukrainian).
- Shershnyova, Z. Ye. (2004). Stratehichne upravlinnia: Pidruchnyk. / Z. Ye. Shershnyova – 2–he vyd., pererob. i dop. – K.: KNEU, 699. (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 18.04.2016

УДК 330.354:636.4

Минів Р. М., к. е. н., доцент[©]

*Львівський національний університет
ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СВИНАРСТВА В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Закріпивши зростання поголів'я свиней у 2013 р. та провівши розрахунки, варто прогнозувати його зростання в сільськогосподарських підприємствах України у 2020 р. до 5077,8 тис. голів, що у 1,36 раза більше, ніж у 2014 році. Ми прогнозуємо, що поголів'я свиней в сільськогосподарських підприємствах Львівщини у 2020 р. збільшиться в 1,96 раза до показника 2014 р. і складе 340,0 тис. голів. За нашими прогнозами, в Україні в найближчі роки виробництво свинини зростатиме, щоб задовольнити внутрішній попит країни, і в сільськогосподарських підприємствах у 2020 році має скласти 553,8 тис. тонн. Виробництво свинини на Львівщині може і повинно стати конкурентоздатним, щоб з імпортера воно перетворилося на експортера цього виду м'яса. За рахунок використання сучасних технологій та

підвищення інтенсифікації виробництва ми прогнозуємо, що у 2020 р. сільгосптоваровиробникам області вдасться виробити 47,1 тис. тонн свинини, що в 1,63 раза більше за обсяги 2014 року.

Ключові слова: сільськогосподарські підприємства, тваринництво, свинарство, свинина.

УДК 330.354:636.4

Мынив Р. М., к. э. н., доцент

Львовский национальный университет
ветеринарной медицины и биотехнологий имени С. З. Гжицкого

ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СВИНОВОДСТВА В СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ

Закрепив рост поголовья свиней в 2013 г. и проведя расчеты, следует прогнозировать его рост в сельскохозяйственных предприятиях Украины к 2020 г. до 5077,8 тыс. голов, что в 1,36 раза больше, чем в 2014 году. Мы прогнозируем, что поголовье свиней в сельскохозяйственных предприятиях Львовщины в 2020 г. увеличится в 1,96 раза к показателю 2014 г. и составит 340,0 тыс. голов. По нашим прогнозам, в Украине в ближайшие годы производство свинины будет расти, чтобы удовлетворить внутренний спрос страны, и в сельскохозяйственных предприятиях в 2020 году должен составить 553,8 тыс тонн. Производство свинины на Львовщине может и должно стать конкурентоспособным, чтобы из импортера она превратилась в экспортера этого вида мяса. За счет использования современных технологий и повышения интенсификации производства мы прогнозируем, что в 2020 г. сельхозтоваропроизводителям области удастся выработать 47,1 тыс. тонн свинины, что в 1,63 раза больше объемов 2014 года.

Ключевые слова: сельскохозяйственные предприятия, животноводство, свиноводство, свинина.

UDC 330.354:636.4

Muniv R. M., Ph. D. in Economics, Associate Professor

Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies
named after S. Z. Gzhytskyj

PROSPECTS OF PIG BREEDING DEVELOPMENT IN AGRICULTURAL ENTERPRISES

Fastening growth of number of pigs in 2013 year and conducting calculations it costs to forecast his growth in the agricultural enterprises of Ukraine in 2020 year to 5077,8 ths. Heads, that in 1,36 times more than in 2014 years. We forecast, that the total number of pigs in the agricultural enterprises in Lviv Area in 2020 will be increased in 1,96 times to the index in 2014 and will make 340,0 ths. Heads. After our forecast, in Ukraine in the nearest years the pork production will grow, to satisfy internal demand of country, and in agricultural enterprises in 2020 year must increasr to 553,8 ths. tons. The production of pork in Lviv Area can and must become more competitive. Region from importer could be the exporter of this type of meat. With help of modern technologies providing and increase of intensification we forecast, that in 2020 years agricultural producers in Lviv Area will be succeeded to produce 47,1 ths. tons of pork, that in 1,63 times more volumes than in 2014 years.

Key words: agricultural enterprises, stock-raising, pig breeding, pork.

Постановка проблеми. За інформацією Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки», у 2015 році прогнозується подальше зростання обсягів виробництва продукції тваринництва. За оптимістичним варіантом виробництво валової продукції тваринництва може зрости на 4,3 %, за середнім – на 2,8 %, за песимістичним – на 1,8 %. За розрахунками вчених, вирощування м'яса худоби і птиці у 2015 році збільшиться порівняно з минулим роком за оптимістичним варіантом на

5,6 %, за середнім – на 3,7 % і становитиме 3,5–3,6 млн. тонн. Навіть за песимістичним варіантом виробництво зросте на 1,8 % [7].

Виробництво м'яса свиней прогнозується практично на рівні 2014 року (0,8 %) за песимістичним варіантом, а за оптимістичним воно зросте майже на 5 %. За більш реальним середнім варіантом виробництво м'яса свиней зросте на 2,8 % – до 1,1 млн. тонн. За результатами семи місяців 2014 року вітчизняні фермери виробили 129 тис. тонн свіжої та охолодженої свинини, що на 11,5 % більше, ніж за аналогічний період 2013 року. Для вітчизняного аграрного сектору це дуже непогані показники, адже до 2013 року об'єми виробництва свинини переважно падали [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний теоретичний вклад у вирішення проблеми розвитку і підвищення ефективності свинарства внесли вітчизняні вчені: Бойко В. І., Гайдучий П. І., Дем'яненко М. Я., Дяченко С. Г., Лукінов І. І., Макаренко П. М., Мертенс В. П., Руснак П. П., Саблук П. Т., Свиноус І. В., Шпичак О. М. та інші. Однак в процесі реформування сільського господарства, функціонування багатокладної аграрної економіки є ще ряд невирішених питань в забезпеченні розвитку свинарства, які вимагають подальших досліджень.

Мета статті. Дослідити сучасні тенденції розвитку свинарства в сільськогосподарських підприємствах.

Виклад основного матеріалу. В Україні починає поступово відроджуватися галузь свинарства. Так, закріпивши зростання поголів'я свиней у 2013 р. та провівши аналогічні розрахунки (поліноміальний тренд $y = -0,4359x^3 + 20,317x^2 - 128,29x + 2849$, коефіцієнт апроксимації $R^2 = 0,57$), варто прогнозувати його зростання в сільськогосподарських підприємствах України у 2020 р. до 5077,8 тис. голів, що у 1,36 раза більше, ніж у 2014 році. Таким чином, вітчизняні сільгоспвиробники починають реалізовувати високий виробничий та експортний потенціал цієї галузі тваринництва (рис. 1).

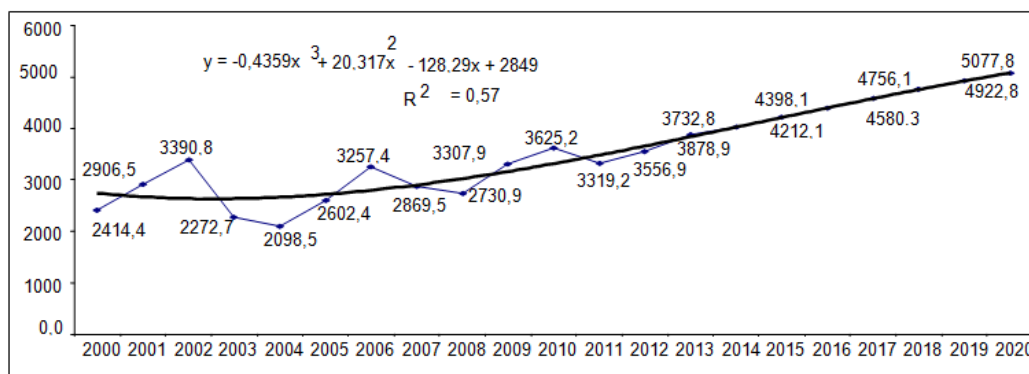

Рис. 1. Прогноз поголів'я свиней в сільськогосподарських підприємствах України, тис. голів

Враховуючи сучасний стан розвитку галузі свинарства та виявлені позитивні тенденції в майбутньому, основну увагу необхідно приділити стабілізації чисельності поголів'я свиней та розробці системи заходів із стимулювання їх нарощування.

Для забезпечення конкурентоспроможності м'ясної продукції принципового вдосконалення потребують технологічні основи ведення тваринництва, що забезпечують оптимальні умови утримання, годівлі, розведення та селекції тварин і приведення їх у відповідність до європейських стандартів якості.

Свинарство, завдяки сприятливим умовам кормовиробництва, високій окупності кормів, належних умовах утримання і годівлі тварин, традиційно вважається не тільки економічно вигідною, високоприбутковою галуззю Львівської області. Провівши відповідні розрахунки (поліноміальний тренд $y = 1,111x^2 - 12,146x + 284,85$, коефіцієнт апроксимації $R^2 = 0,9787$) ми прогнозуємо, що поголів'я свиней в

сільськогосподарських підприємствах Львівщини у 2020 р. збільшиться в 1,96 раза до показника 2014 р. і складе 340,0 тис. голів (рис. 2).

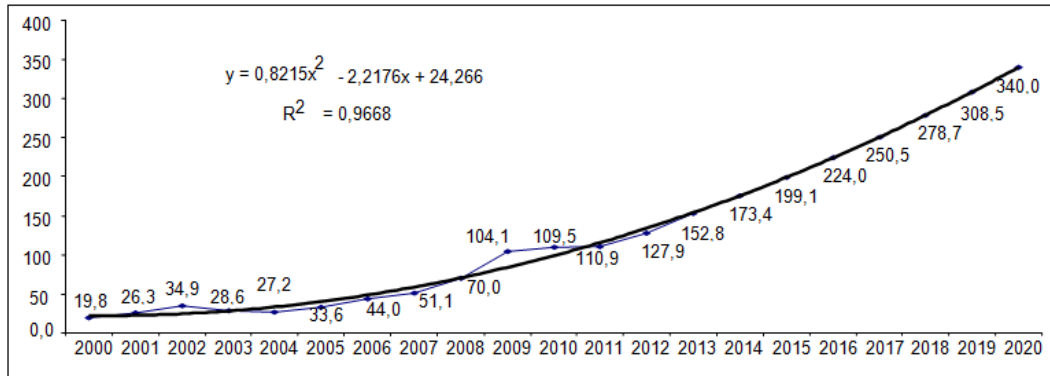

Рис. 2. Прогноз поголів'я свиней в сільськогосподарських підприємствах Львівської області, тис. голів

Одним з дієвих шляхів збільшення обсягів виробництва свинини та підвищення ефективності підприємств є інтенсифікація за рахунок нарощування продуктивності та поголів'я свиней. При цьому прибутковість галузі забезпечить прискорений її розвиток.

Найважливішою складовою економічної стратегії сільськогосподарських товаровиробників, які займаються виробництвом м'яса, має стати не лише збільшення обсягів виробництва продукції, а й підвищення ефективності, що неможливо без освоєння інноваційних технологій, які тісно пов'язані з інтенсифікацією, оскільки передбачають водночас процес розширеного відтворення та якісне вдосконалення його стадій на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу.

За нашими прогнозами, в Україні в найближчі роки виробництво свинини зростатиме, щоб задовольнити внутрішній попит країни, і сільськогосподарських підприємствах у 2020 році має скласти 553,8 тис тонн. Оскільки Росія залишиться найбільшим імпортером свинини – тож є набагато більший попит за межами України, але не схоже, що Україна матиме пріоритет у доступі до російського ринку. Таким чином, українським експортерам доведеться поборотися за місце на ринку із такими головними експортерами свинини, як Євросоюз, Канада, США та Бразилія (рис. 3).

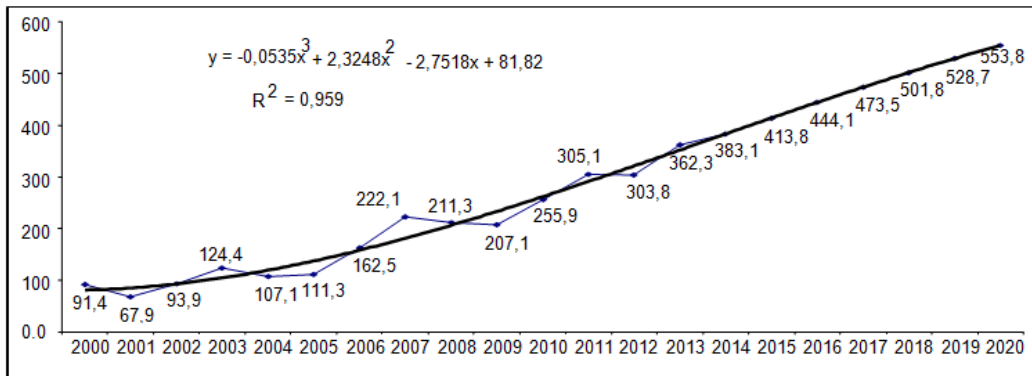

Рис. 3. Прогноз виробництва свинини в сільськогосподарських підприємствах України, тис. тонн

Соціально-економічні умови, що склалися за останні роки, ставлять перед галуззю завдання, вирішення яких зможе забезпечити внутрішню потребу у високоякісній свинині, а також покращити її конкурентоспроможність і використання як додаткових джерел валютних надходжень до бюджету країни.

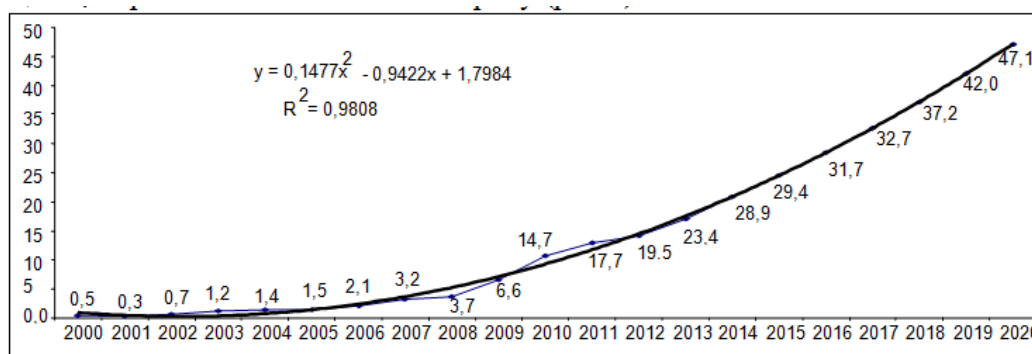

Рис. 4. Прогноз виробництва свинини в сільськогосподарських підприємствах Львівської області, тис. тонн

Виробництво свинини має вагомую частку в структурі м'ясного балансу та відіграє важливу роль у формуванні м'ясних ресурсів Львівської області. Виробництво свинини на Львівщині може і повинно стати конкурентоздатним, щоб з імпортера воно перетворилося на експортера цього виду м'яса. За рахунок використання сучасних технологій та підвищення інтенсифікації виробництва ми прогнозуємо, що у 2020 р. сільгосптоваровиробникам області вдасться виробити 47,1 тис. тонн свинини, що в 1,63 раза більше за обсяги 2014 року (рис. 4).

Проте, приділяючи увагу прогнозним обсягам виробництва свинини, слід враховувати, що нині аграрне виробництво в цілому і свинарство зокрема зорієнтовані на ринковий попит, тому його ефективність залежить від конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Запланований приріст виробництва свинини можна досягнути за умов реконструкції існуючих свинокомплексів індустріального типу, а також будівництва нових високотехнологічних свинарських підприємств, збільшення обсягів виробництва цього виду продукції в сільськогосподарських підприємствах і господарствах населення.

Для покращення результатів галузі м'ясного тваринництва і складання прогнозів необхідно удосконалити існуючу в Україні систему моніторингу на основі комплексного рішення, яке ґрунтується на досягненнях інформаційних технологій щодо збору і систематизації даних, їх обробки, механізмів формування звітів тощо. Така система моніторингу дозволить покращити стан тваринництва за рахунок оперативності і якості управлінських рішень на основі кращих прогнозів.

Розраховані на перспективу обсяги виробництва м'ясної продукції практично нереальні без інтенсивного розвитку тваринництва в сільськогосподарських підприємствах, фермерських і особистих селянських господарствах, підсобних цехах промислових підприємств і комерційних структур, які займаються сільськогосподарським виробництвом.

Висновки. На перспективу прогнозується розвиток великотоварного виробництва на базі сільськогосподарських підприємств та фермерських господарств і дрібнотоварного, спрямованого переважно на самозабезпечення, на базі особистих селянських господарств. У стратегічній перспективі сільськогосподарські підприємства, які допустили значний спад виробництва, мають забезпечити збалансоване, ефективне виробництво, яке функціонує на інноваційній основі, досконалій структурі галузей. Саме ці господарства будуть розвиватися вищими темпами, оскільки вони мають для цього більші потенційні можливості порівняно з невеликими особистими господарствами.

Прогнозовані перспективи розвитку м'ясного скотарства, свинарства та м'ясного птахівництва на 2020 р. в Україні та Львівській області є реальними за умови нормальної і стабільної роботи сільського господарства при відповідній економічній ситуації на

ринках названих продуктів. Обов'язковою умовою виконання намічених показників на 2020 р. є негайна стабілізація поголів'я свиней, а потім подальше його збільшення.

Література

1. Аграрний сектор економіки України (стан і перспективи розвитку)/ [Присяжнюк М. В., Зубець М. В., Саблук П. Т. та ін.]; за ред. М. В. Присяжнюка, М. В. Зубця, П. Т. Саблука, В. Я. Месель–Веселяка, М. М. Федорова. – К.; ННЦ ІАЕ, 2011. – 1008 с.
2. Аграрний сектор України [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://agroua.net/economics/documents/category-116/doc-173/>
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
4. Розвиток м'ясопродуктового підкомплексу України: монографія / [М. В. Гладій, П. Т. Саблук, Н. Г. Копитець та ін.]; за ред. М. В. Гладія. – К.: ННЦ ІАЕ, 2012. – 354 с.
5. Сільське господарство України 2014. Статистичний збірник. / [за ред. О. М. Прокопенка]. – Київ: ДП «Інформаційно–аналітичне агентство». – 2015. – 379 с. http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ17_u.htm
6. Тваринництво України 2014. Статистичний збірник. / [за ред. О. М. Прокопенка].– Київ: Державна служба статистики України. – 2015. – 211с.
7. Україна у 2014 році наростила виробництво всієї продукції тваринництва – Держстат [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// ua.korrespondent.net/business/economics/3318808](http://ua.korrespondent.net/business/economics/3318808)

References

- Prysiashniuk, M. V. (2011). Ahrarnyi sektor ekonomiky Ukrainy (stan i perspektyvy rozvytku)/ [Prysiashniuk M. V., Zubets M. V., Sabluk P. T. ta in.]; za red. M. V. Prysiashniuka, M. V. Zubtsia, P. T. Sabluka, V. Ia. Mesel–Veseliaka, M. M. Fedorova. – K.; NNTs IAE, 1008. (in Ukrainian).
- Ahrarnyi sektor Ukrainy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://agroua.net/economics/documents/category-116/doc-173/> (in Ukrainian).
- Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://ukrstat.gov.ua/> (in Ukrainian).
- Hladii, M. V. (2012). Rozvytok miasoproduktovoho pidkompleksu Ukrainy: monohrafiia/[M.V.Hladii, P.T.Sabluk, N.H.Kopytets ta in.]; za red. M.V.Hladiia. – K. : NNTs IAE, 354. (in Ukrainian).
- Prokopenka, O. M. (2015). Silske hospodarstvo Ukrainy 2014. Statystychnyi zbirnyk. / [za red. O. M. Prokopenka]. – Kyiv: DP “Informatsiino–analitichne ahentstvo”. 379. http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ17_u.htm. (in Ukrainian).
- Tvarynnytstvo Ukrainy 2014. Statystychnyi zbirnyk. / [za red. O.M. Prokopenka].– Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. – 2015. – 211s.
- Ukraina u 2014 rotsi narostyla vyrobnytstvo vsiiei produktsii tvarynnytstva – Derzhstat [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: [http:// ua.korrespondent.net/business/economics/3318808](http://ua.korrespondent.net/business/economics/3318808)

Стаття надійшла до редакції 12.04.2016

УДК 338.45: 631.11

Поперечний С. І., к. е. н., доцент (stepany2008@ukr.net) ©
Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С. З. Гжицького, м. Львів, Україна

ЦІНОУТВОРЕННЯ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКУ ПРОДУКЦІЮ

Розглядаються проблеми ціноутворення на сільськогосподарську продукцію. Показано, що вільне ринкове формування цін можливе лише в економічних системах, близьких за побудовою до моделей чистої конкуренції. На початкових етапах становлення ринкових відносин неможливо відмовитись від державного регулювання цін. Зроблено аналіз способів державного регулювання цін, які застосовувались в Україні після 1991 року. Показано, що в умовах обмеження державного регулювання